

Aandachtspunten van de Vereniging van Gepensioneerden Rockwool (= VvGR) bij het concept transitieplan Rockwool van 06-12-2024 opgesteld door de Sociale Partners. Aangeboden door de VvGR aan de sociale partners op 22-01-2025.

Algemene opmerking: De VvGR wil ook in de toekomst actief betrokken blijven in het transitieproces, met name ook als wordt afgezien van invaren – bijv. als de dekkingsgraad dit niet toelaat dan wel om andere moverende reden. Of als Sociale Partners het (concept) transitieplan denken te moeten aanpassen.

Vraag	Antwoord
<u>Ad Transitiedoelstellingen – pag. 9 sub 1 (blz 2 van de brief VvGR)</u> <i>“Verzorgen achterban door middel van een pensioenregeling die aansluit bij de ambitie”</i> • Er zijn in de aanhef wel uitgangspunten en transitiedoelstellingen gedefinieerd in paragraaf 4, maar welke ambitie de sociale partners hebben uitgesproken is als zodanig niet duidelijk herkenbaar. De VvGR vraagt om een nadere toelichting op en onderbouwing van de ambitie zoals de Sociale Partners die hebben gedefinieerd. • En was niet een van de uitgangspunten bij de invoering van de Wtp het realiseren van een koopkrachtiger pensioen? De VvGR vindt dat dit ook als uitgangspunt aan de doelstellingen moet worden toegevoegd. Het is belangrijk te kunnen vaststellen dat er ook na pensioendatum sprake kan zijn (geen) garantie van een koopkrachtig (ca. 2% CPI) pensioen.	Ambitie is 80% van de gemiddelde pensioengrondslag bij 42 dienstjaren. Deze ambitie is opgenomen in het transitieplan (als doelstelling). Het behalen van deze ambitie is nu ook toegevoegd. Koopkrachtiger pensioen: De verwachte pensioenen komen op basis van de berekeningen (uitgaande van de gehanteerde veronderstellingen) beter uit dan bij voortzetting van de huidige regeling. Echter zal de uitkering wel meer kunnen gaan fluctueren, afhankelijk van de behaalde rendementen. Het ene jaar zal de uitkering meer kunnen stijgen dan de CPI en een ander jaar minder dan de CPI. Intentie is dat de uitkering in ieder geval niet lager wordt dan de uitkering in het vorige jaar. Sociale partners hebben een koopkrachtiger pensioen niet als afzonderlijke doelstelling opgenomen.
<u>Omvang Solidariteitsreserve – pag. 11 sub 3 (blz 2 van de brief VvGR)</u> <i>“De solidariteitsreserve wordt verder aangevuld met maximaal 5% van het overrendement totdat het maximum van 7,5% is bereikt.” En dat in enig jaar maximaal 20% van de omvang ingezet mag worden om uitkeringen te beschermen.</i> Er bestaat binnen de VvGR geen twijfel over het nut van een solidariteitsreserve passend binnen de gekozen solidaire premieregeling. De actuele uitkering aan pensioenen door het pensioenfonds bedraagt op jaarbasis ca. € 9 miljoen. Hier ontstaat het beeld dat Sociale Partners kiezen voor een (veel te) stevige solidariteitsreserve. De VvGR vraagt zich af of, en zo ja hoe, dit aansluit bij de resultaten van het laatste RPO.	Sociale partners hebben meerdere varianten van de SR onderzocht. Op basis van deze berekeningen is gebleken dat de huidige vormgeving van de SR met een maximum van 7,5% voor alle deelnemers tot de beste verwachte pensioenuitkomsten leidt. Het pensioenfonds zal in de implementatiefase de evenwichtigheid van de SR moeten toetsen, waarbij ook gekeken zal worden naar de totale baten en lasten (vanuit de SR) voor de verschillende deelnemerscohorten en statussen. Mocht blijken dat de huidige vormgeving tot onevenwichtige

Vraag	Antwoord
Temeer daar ook het beleggingsbeleid – door het pensioenfonds vormgegeven – dat met 65% beleggingen in vastrentende waarden voor de gepensioneerden als risico avers / behoudend / conservatief omschreven kan worden. Als het pensioenfonds de Ortec methode volgt, leidt dit in theorie tot een maximale inflatiecorrectie voor de gepensioneerden van richting 1,4%, hetgeen fors lager is dan de gemiddeld verwachte inflatie in de nabije en verdere toekomst. Een grote reserve in combinatie met risico avers beleggen doet bij de VvGR de vraag opkomen waarom men hiervoor heeft gekozen. Gaarne nadere toelichting en onderbouwing.	resultaten leidt, dan zal het pensioenfonds het beleid van de SR hierop aanpassen (in afstemming met sociale partners).
<u>Bepaling Bandbreedtes – pag. 11 & 12 (blz 2 van de brief VvGR)</u> <i>“Sociale Partners hebben de volgende bandbreedtes vastgesteld.....”</i> Wat is de rol van deze heel erg opgerekte bandbreedtes, en naar het lijkt, op de uitkomsten toegesneden bandbreedtes? Is dit geen verwatering van het begrip bandbreedtes leeftijds(cohort) afhankelijk vast te stellen? Hoe bepaald en waarom heeft men de keuzes gemaakt zoals omschreven, vraagt de VvGR. De VvGR mist verder de nuancering naar leeftijdscohorten en slapers.	De bandbreedtes passen bij de doelstellingen van sociale partners, namelijk dat alle deelnemerscohorten (actieven, slapers en gepensioneerden) er naar verwachting in de mediaan op vooruit moeten gaan. Per definitie komen jonge deelnemers, omdat zij onder WTP direct de hoge spaarpremie ontvangen en relatief veel in zakelijke waarden beleggen, in de mediaan aanzienlijk beter uit onder WTP. Daar staat een hoger risico tegenover, ofwel in slecht weer komen de uitkomsten aanzienlijk lager uit. Hierdoor zijn de bandbreedtes ruim vastgesteld. Sociale partners zagen geen toegevoegd waarde in het formuleren van bandbreedtes per leeftijdscohort. De bandbreedtes voor slapers zijn inmiddels toegevoegd.
<u>Het transitiemoment – pag. 12 sub 5 (blz 3 van de brief VvGR)</u> <i>Op het transitiemoment mag bij voorkeur - op cohortbasis en per geboortjaar - geen sprake zijn van achteruitgang van het verwachte pensioen t.o.v. voortzetting huidige regeling binnen het FTK- kader.</i> Nog afgezien van de passage “bij voorkeur”, welke de VvGR hier niet op z’n plaats vindt, onderschrijft de VvGR deze doelstelling volledig. Maar wat gebeurt er als door onverhoopte tegenvallende economische ontwikkelingen de financiële positie van het pensioenfonds zodanig is dat niet aan deze doelstelling kan worden voldaan ? Welke alternatieve scenario’s zijn er dan en hoe worden dan de aanvankelijke uitgangspunten herbezien ? En bestaat er een maximum dat	Bij de minimale dekkingsgraad van 103% kan aan deze doelstelling worden voldaan. Bij een lagere dekkingsgraad gaan sociale partners opnieuw in overleg over eventueel uitstel van het transitiemoment en/of andere verdeelregels. Bij voorkeur is opgenomen om enkele vrijheid te houden in het geval een (of enkele) enkele deelnemer(s) binnen een cohort onverhoopt er licht op achteruit gaat in het verwachte pensioen.

Vraag	Antwoord
acceptabel is voor eventuele achteruitgang. Ook hier vraagt de VvGR om stellingname.	
<u>Hoofdpijnen Solidaire Premiereregeling pag. 14 - 16 (blz 3 van de brief VvGR)</u> Sociale Partners hebben <i>gekozen voor de solidaire premiereregeling</i> en geven op pag.14 een toelichting op de gemaakte keuze waarbij m.n. enkele voordelen van de solidaire regeling worden opgesomd. De VvGR zou hier graag een nadere toelichting op willen, en dan mede onderbouwd met een financiële vergelijking tussen de mogelijk te behalen resultaten met de beide regelingen. Een financiële onderbouwing van deze keuze creëert draagvlak en helpt bij latere evaluatie van het hele transitieproces en de gemaakte keuzes.	Voor deze onderbouwing verwijzen we naar H5.1 van het transitieplan. In de eerste fase is ook cijfermatig onderzoek gedaan naar het verschillen tussen de regelingen. De verschillen in resultaten waren zeer beperkt en wegen volgens sociale partners niet op tegen de voordelen van de SPR, waarbij de uitkeringen worden beschermd.
<u>Ad Pensionering pag.16 (blz 3 van de brief VvGR)</u> Er is sprake van een collectieve uitkering. Hoe wordt deze uitkering uiteindelijk evenwichtig bepaald vraagt de VvGR zich af.	Het beleggingsbeleid is in de uitkeringsfase voor alle deelnemers gelijk, waardoor gelijke aanpassing van de uitkeringen evenwichtig wordt geacht door sociale partners. Bij de bepaling van de uitkering wordt de RTS als projectierendement gehanteerd.
<u>Invaren, par. 6 – pag. 17 – 20 (blz 3-4 van de brief VvGR)</u> <i>Sociale Partners verzoeken Pensioenfonds Rockwool de per 1 juli 2027 opgebouwde pensioenaanspraken en - rechten in te varen middels collectieve waardeoverdracht volgens artikel 150m van de Pensioenwet.</i> Het daarin opgenomen stappenplan roept vragen op, met namen ten aanzien van de (volgorde) van de stappen 4, 5 en 6. Er is gekozen om het verhogen van de persoonlijke pensioenvermogens van de deelnemers te bepalen na compensatie aan deelnemers die er naar verwachting op achteruit gaan én na het aanvullen van de solidariteitsreserve tot 3%. Er is in het verleden een indexatieachterstand opgelopen per ultimo 2023 van 38% voor actieven en 42% maximaal voor inactieven.	Sociale partners hebben de wettelijke taak te zorgen voor een evenwichtige transitie waar gekeken wordt naar actieven, slapers en gepensioneerden. Er is niet gekozen om de indexatieachterstanden voor invaren (deels) te herstellen. De vaststelling en de volgorde van het stappenplan is tot stand gekomen door continu de uitkomsten van alle groepen met elkaar te vergelijken totdat aan de doelstelling, `Ingegane uitkeringen van pensioengerechtigden en verwachte pensioenuitkeringen van actieven en slapers blijven bij voorkeur op het moment van transitie ten minste gelijk (mediaan scenario)

Vraag	Antwoord
De VvGR wil nadrukkelijk aan de Sociale Partners en aan het pensioenfonds in overweging geven het stappenplan artikel 4, 5 en 6 te herzien zodanig dat bij het verdelen van het vermogen bij invaren, maximale prioriteit gegeven wordt aan het verhogen van de persoonlijke pensioenvermogens. Gaarne uw onderbouwde stellingname is deze. Gaarne toelichting op de gekozen spreidingsperiode van 10 jr. (zie pag. 18), bij invaren. En wat is de financiële impact als gekozen wordt voor een duidelijk kortere spreiding – of zelfs géén spreiding. De VvGR is de mening toegedaan dat het niet in het belang van de pensioengerechtigden is en zelfs als een vorm van leeftijdsdiscriminatie kan worden gezien om de standaardregel te hanteren in plaats van de standaardregel zonder spreiding. Verder gaarne toelichting op de tabel pag. 19. Waarom is er voor gekozen om bij een dekkinggraad 106% zowel de solidariteitsreserve (1.70% naar 2.70%) alsook de compensatie (0.80% naar 1.10%) met een relatief grote sprong te verhogen terwijl daardoor de ruimte voor verhoging van pensioenvermogens negatief wordt (0.80% naar 0.50%) ? Het verhogen van de solidariteitsreserve en het vergroten van het compensatie depot prevaleert hier boven de kapitaalverhoging. Dit is eerder in het nadeel van gepensioneerden, mede gelet op de relatief beperkte uitkeringshorizon van de gepensioneerden.	t.o.v. van de huidige pensioenregeling onder het huidige FTK` wordt voldaan. Ook hebben Sociale partners zoveel mogelijk de richtlijnen vanuit de wetgeving toegepast zoals de standaard spreidingsperiode van 10 jaar. Indien er redenen waren om hiervan af te wijken om de eerder gestelde doelstellingen te bereiken dan hadden we daarvoor gekozen. Uit de gemaakte doorrekeningen bleek dat bij het hanteren van de standaard spreidingsperiode van 10 jaar de uitkomsten evenwichtig zijn. Net als het bepalen van de stappen bij invaren en het hanteren van een spreidingsperiode is de wijze waarop per dekkinggraad de verdeling gaat bepaald. Door per dekkinggraad te kiezen voor deze inrichting leidt dit tot evenwichtige uitkomsten.
<u>Afspraken Compensatie par. 7 pag. 21 (blz 4 van de brief VvGR)</u> <i>Compensatie vindt plaats vanuit het vermogen van het pensioenfonds</i> Welke alternatieve financieringsmogelijkheden zijn onderzocht door de sociale partners en welke zijn de afwegingen die aan de basis liggen voor de gekozen financieringsvorm. Door te kiezen voor compensatie uit het vermogen van het pensioenfonds financier je in feite toekomstige opbouw uitpensioenvermogen - waar eigenlijk merendeels werkgeverspremie voor zou moeten worden betaald – ten laste van het vermogen van de deelnemers, en dan met name ten laste van de gepensioneerden ? Hoeveel hoger zou de pensioenuitkering van gepensioneerden worden als er geen sprake zou zijn van compensatie ?	Standpunt van werkgever was dat er geen aanvullende premie beschikbaar zou komen voor compensatie. Uitgangspunt was gelijkblijvende kosten. Sociale partners vonden het onwenselijk om de spaarpremie te verlagen ten gunste van compensatie omdat alle actieven daardoor worden geraakt (ook actieven die geen recht hebben op compensatie). Daarnaast is gekeken naar de uitkomsten van de verwachte pensioenen in- en exclusief compensatie. De uitkomsten inclusief compensatie komen evenwichtiger uit. De uitkomsten van de gepensioneerden zouden zonder compensatie wat hoger uitkomen. Echter sociale partners moeten zorgen voor evenwichtige uitkomsten voor alle groepen deelnemers. Dat

Vraag	Antwoord
	houdt ook in dat bepaalde groepen er niet veel meer op vooruit zouden mogen gaan als andere groepen.
Prar.8 Solidariteitsreserve pag. 23 (blz 4 van de brief VvGR) <i>Het vullen van de solidariteitsreserve vanuit premie vinden partijen niet evenwichtig.</i> Hoe zo niet evenwichtig? Een nadere toelichting op en gedegen onderbouwing van deze uitspraak vindt de VvGR op z'n plaats. De VvGR onderkent het nut en de werking van een dergelijke reserve, maar zowel de hoogte als de gekozen financieringsvorm kan anders in de ogen van de VvGR.	Omdat dan vulling plaatsvindt vanuit de actieven terwijl sociale partners het evenwichtiger vinden dat alle deelnemers (actieven, slapers en gepensioneerden) bijdragen aan de solidariteitsreserve. Daarnaast zou vullen vanuit premie voor actieven tot lagere verwachte pensioenen (en een hogere compensatielast) leiden, wat sociale partners onwenselijk achten.
(Blz 5 van de brief VvGR) Bijlage 4 pag. 40 en 41 geven de twee tabellen de relatieve verandering weer van de verwachte pensioenuitkomsten bij dekkinggraad van 103% en 107%. Blijven wij bij gepensioneerden en slapers in het verwachte scenario, dan noteren wij dat bij een DG van 107% de relatieve verandering lager is dan bij een DG van 103%. Bij een hogere dekkinggraad daalt de pensioenverhoging van gepensioneerden. De VvGR vraagt hierop een nadere toelichting. Daarnaast hebben de Sociale Partners gekozen voor een zgn. collectieve uitkeringsfase. Kan in tabelvorm inzicht worden gegeven hoe dit uitwerkt op de uitkeringen? En welke zijn de (herverdelings)effecten voor gepensioneerden van diverse leeftijden ?	In deze scenario's geldt dat de dekkinggraad in zowel de huidige als nieuwe regeling 103% resp. 107% bedraagt en spelen meerdere effecten mee die tot het uiteindelijke resultaat leiden, waaronder de verdeelregels en de ontwikkeling aan de FTK kant. Bij een dekkinggraad van 103% zullen de FTK uitkomsten wat slechter uitkomen, omdat het langer duurt voordat onder FTK indexatie kan plaatsvinden. Om die reden kunnen de WTP uitkomsten ten opzichte van FTK wat minder gunstig uitkomen dan bij een dekkinggraad van 107%, waarbij indexatie onder FTK sneller mogelijk is. Op pagina 26 van het transitieplan is het verwachte verloop van een nominale uitkering inzichtelijk gemaakt. In de collectieve uitkeringsfase is het beleggingsbeleid voor alle gepensioneerden gelijk. Herverdelingseffecten kunnen ontstaan als gevolg van micro en macro lang leven risico. Individuele deelnemers worden ouder dan verwacht (micro lang leven) of de algehele levensverwachting neemt toe (macro lang leven)

Vraag	Antwoord																																																												
<u>Nog enkele aanvullende kanttekeningen (blz 5-6 van de brief VvGR)</u> - Een door het pensioenfonds Rockwool uitgevoerd Risico Preferentie Onderzoek (RPO) ligt mede aan de basis voor de inhoud van de toekomstige (solidaire) premiereregeling en het beleggingsbeleid dat daarbij past. De VvGR pleit ervoor om - los van de wettelijk gestelde termijn - binnen afzienbare tijd na invaren een hernieuwd RPO uit te voeren en zo mogelijk het beleggingsbeleid in lijn te brengen met de uitkomsten daarvan. Het is niet ondenkbaar dat de deelnemers die ook via de (sociale) media meer inzicht hebben gekregen in de praktische gevolgen en uitwerking van de overgang naar de WTP, mogelijk een andere risico attitude hebben. Temeer daar de deelnemers dan zelf ook ervaring hebben met de gevolgen van de overgang. - Hoe verdeel je in de toekomst behaalde rendementen d.m.v. de toedelingsregels over de diverse leeftijdscohorten. Is dit transparant, mogelijk variabel (per jaar) op basis van behaalde resultaten; kortom, liggen die toedelings regels vast en hoe zien die eruit ? Dit zou onderdeel gaan uitmaken van het pensioenreglement ? En hoe breng je dat in lijn met de resultaten van het RPO ? - De mogelijkheden om de (actuele) DG te beschermen dan wel een garantie dat deze niet door een ondergrens zakt. Is daar aandacht voor bij de Sociale Partners, welke rol zien de Sociale Partners voor zich hierin ? Hoe kan dat in de praktijk worden vorm gegeven in goede samenspraak met het bestuur van het pensioenfonds ? - Wat is het standpunt van de Sociale Partners inzake het al of niet gebruik te maken van de zgn. Indexatie AMVB gedurende de komende transitiefase ?	- Dit moet wettelijk gezien al opnieuw uitgevoerd worden in 2029 (1,5 jaar na invaren) - De toedelingsregels zullen nog nader worden uitgewerkt door het pensioenfonds op basis van de daadwerkelijke lifecycle. Deze lifecycle zal getoetst worden bij de risicohouding. In de huidige berekening vindt toedeling plaats conform onderstaande lifecycle. Wanneer 100% in zakelijke waarden wordt belegd wordt 100% van het overrendement toegekend. Wanneer 50% in zakelijke waarden en 50% in vastrentende waarden wordt belegd, wordt 50% van het overrendement toegekend en 50% beschermingsrendement Impliciete lifecycle risicohouding <table><thead><tr><th>Leeftijd (jaar)</th><th>Zakelijke waarden (%)</th><th>Toedeling overrendement (%)</th><th>Beschermingsrendement (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>15</td><td>100</td><td>100</td><td>0</td></tr><tr><td>20</td><td>100</td><td>100</td><td>0</td></tr><tr><td>25</td><td>100</td><td>100</td><td>0</td></tr><tr><td>30</td><td>100</td><td>100</td><td>0</td></tr><tr><td>35</td><td>100</td><td>100</td><td>0</td></tr><tr><td>40</td><td>100</td><td>100</td><td>0</td></tr><tr><td>45</td><td>100</td><td>100</td><td>0</td></tr><tr><td>50</td><td>80</td><td>80</td><td>20</td></tr><tr><td>55</td><td>60</td><td>60</td><td>40</td></tr><tr><td>60</td><td>40</td><td>40</td><td>60</td></tr><tr><td>65</td><td>40</td><td>40</td><td>60</td></tr><tr><td>70</td><td>40</td><td>40</td><td>60</td></tr><tr><td>75</td><td>40</td><td>40</td><td>60</td></tr><tr><td>80</td><td>40</td><td>40</td><td>60</td></tr></tbody></table> - Daar is zeker aandacht voor geweest gedurende het traject. Sociale partners hebben er bij het pensioenfonds op aangedrongen de dekkingsgraad op peil te houden, door onder andere geen gebruik te maken van de AMVB - Zo min mogelijk gebruik maken van de AMVB als de dekkingsgraad maar beperkt hoger is dan 110%	Leeftijd (jaar)	Zakelijke waarden (%)	Toedeling overrendement (%)	Beschermingsrendement (%)	15	100	100	0	20	100	100	0	25	100	100	0	30	100	100	0	35	100	100	0	40	100	100	0	45	100	100	0	50	80	80	20	55	60	60	40	60	40	40	60	65	40	40	60	70	40	40	60	75	40	40	60	80	40	40	60
Leeftijd (jaar)	Zakelijke waarden (%)	Toedeling overrendement (%)	Beschermingsrendement (%)																																																										
15	100	100	0																																																										
20	100	100	0																																																										
25	100	100	0																																																										
30	100	100	0																																																										
35	100	100	0																																																										
40	100	100	0																																																										
45	100	100	0																																																										
50	80	80	20																																																										
55	60	60	40																																																										
60	40	40	60																																																										
65	40	40	60																																																										
70	40	40	60																																																										
75	40	40	60																																																										
80	40	40	60																																																										